

VĚSTNÍK

SOKOLSKÉ ŽUPY KOMENSKÉHO

Obsah řídí redakční kruh. — Uzávěrka redakční 15. v každém měsíci. — Vychází měsíčně. — Majitel a vydavatel: Sokolská župa Komenského v Kyjově. — Telefon čís. 54. — Poštovní spojitelná čís. 10.021. — Roční předplatné 8 Kč. — Číslo 1 Kč. — Odpovědný redaktor: Stěpán Cibulka. — Tiskem První české knihtiskárny v Kyjově.

36. výroční valná hromada župní

koná se v neděli 20. března 1927 o 1/2 9. hod.*) v Uh.
Hradišti v Sokolovně.

Pořad:

1. Zahájení.
2. Jmenování dvou ověřovatelů zápisu.
3. Volba kandidátní komise.
4. Čtení a schválení zápisu o minulé valné hromadě.
5. Zprávy činovníků (jednatele, náčelníka, náčelnice, vzdělavatele, pokladníka, dozorců jmění a účtů, menšináře, knihovníka, stavebního poradce, zdravotníka a kinového zpravodaje).
6. Volby předsednictva (starosty, jeho náměstika, jednatele, náčelníka, náčelnice na návrh cvičitelského sboru župního, vzdělavatele na návrh vzdělávacího sboru, pokladníka, důvěrníka zdravotního odboru, menšinového důvěrníka, dalších 4 členů, 3 náhradníků, 3 dozorců jmění a účtů).
7. Návrhy župního předsednictva.
8. Návrhy župního sboru cvičitelského.
9. Volné návrhy: Musí býti podány nejméně 3 dny před valnou hromadou.

Ze stanov župních:

- § 7. *Povinností jednoty v župě sdružené jest: Zapravovati příspěvek jako člen župy.*
- § 9. Přístup do valné schůze mají všichni členové jednot v župě sdružených, pokud místa pro ně stačí. Práva hlasovacího za každou jednotu požívá tolik zástupců jejích, kolikrát jest číslo 100 obsaženo v počtu členstva dotyčné jednoty. Přebytky přes 50 čítají se za plné 100. Každá jednot zastoupena jest nejméně jedním členem. Každý zástupce jednoty

*) Jednati se počne o 1/2 10. hod. — viz § 11.

má jeden hlas. Plnomocenství se nepřipouští. *Zástupci předloží o svém zvolení ověření od výboru své jednoty.*

§ 11. Valná schůze jest k usnášení schopna, je-li zastoupena aspoň polovice jednot k župě náležejících. Pro případ, že by se dostatečný počet nesešel, svolává se tímto oznámením druhá valná hromada na týž den o hodinu později s dodatkem, že dostavivší se vyslanci mohou rozhodovati platně bez ohledu na počet zastoupených jednot.

Bratrské jednoty žádáme, aby do valné hromady vyslaly bratry a sestry sokolsky uvědomělé, kteří bez ohledu na svůj osobní zájem a pohodlí až do konce valné hromady budou přítomni.

V Kyjově dne 1. března 1927.

Za předsednictvo sokolské župy Komenského:

HYNEK HLOBIL,
jednatel.

Dr. KAREL KOZÁNEK,
starosta.

President Masaryk o sokolování, Sokolu a sokolství.

(Ve škole o Masarykovi, uspořádané ČOS. dne 30. ledna 1927, bylo promluveno i o Masarykovi a Sokolstvu. Aby se o věci dozvěděl ještě více, člen redakce Věstníku Sokolského požádal pana presidenta republiky o rozmluvu. Pan president laskavě svolil: Rozhovor, trvajíc déle než půldruhé hodiny, přinesl tolik zajímavosti pro Sokolstvo i celou veřejnost, že jsme si vyžádali od pana presidenta dovolení otisknouti jeho stručný obsah.)

Jak se Masaryk stal Sokolem.

Bratře presidente! Když byla roku 1862 založena mateřská jednota Pražská, byl jsi dvanáctiletý. Zajímalo by nás vědět, kdy ses po prvé dověděl o Sokolech a jaký dojem to na Tebe učinilo.

O Sokole jsem se po prvé dověděl a jej trochu poznal z obrázku, jako chlapec, začátkem let šedesátých. Vidím ještě teď před sebou ten obraz Sokola, třímající vlnající prapor. Udivánil mne. Ten obraz mně utkvěl a vnukl mně první představu o Sokolstvu. Prvé Sokoly jsem viděl v Brně.

Řekl jsi jednou, že již od 13 let jsi pěstoval tělesná cvičení. Bylo to doma, ve škole neb v nějakém spolku?

Prvé pravidelné, ač ne dlouho trvajíc cvičení bylo v Hodoníně ve škole. Velení bylo německé. Ale my chlápci jsme byli sami Moravané, Hodoňáci; pamatuju, že jsme jinak neříkali, než místo »Bauchaufzug« »Bachoraufzug«. Měli jsme cvičitele chudáka,

bůh ví, odkud přišel, alkoholik, pival pivo na oko, ve skutečnosti to byl rum. Tož mnoho autority u nás neměl.

Jaké byly Tvé vztahy k Sokolu Vídeň I. (zal. 1867) za Tvého tehdejšího pobytu ve Vídni, event. z jakého důvodu jsi s ním neměl styků?

Na Sokol ve Vídni z doby středoškolské (do 1872) se nepamatuju. Když jsem poslancoval, chodil jsem ve Vídni sokolovat. Měli jsme malé družstvo. To byli prof. Maydl, prof. Kaizl, dr. Kramář, já a ještě někteří jiní. Bylo to ve vnitřním městě.

Co nebo kdo pohnul Tě ke vstupu do Pražského Sokola?

Do Sokota jsem vstoupil z vlastní potřeby. Nepamatuju se, že by mne tam někdo zval.

O Sokolstvu před válkou.

Co jsi soudil o tehdejšímu způsobu cvičení v Sokole, zejména srovnávaje je s tělesnou výchovou v Anglii a Americe?

Byl bych si přál více cvičení na čerstvém vzduchu, ale vím, že to nešlo jinak. Proto jsme si udělali družstvo »chodecké«; každou neděli jsme dělali nějakohodinný »vejšlap« někam za Prahu.

Jak se Tě dotýkalo, že v bojích rukopisných (aspoň podle sdělení Herbenova) i sokolské jednoty hlasovaly o pravosti rukopisu? Cítil jsi snad z té příčiny vůči sobě nějakou zaujatost v jednotě Pražské?

Já jsem ovšem vycífoval, že jsou bratři pro rukopisy. Ale nemluvil jsem o tom v Sokole s nikým. Když hlasovali, to mně nevadilo. Dělali to i jiní.

Stopoval jsi práci a život i v jiných sokolských jednotách, na př. na Valašsku v době svého poslancování?

Ne pravidelně; jen když se něco většího pořádalo, zajel jsem do okresu. Sokolové byli na mé straně a pracovali pro mne.

Vzpomínaje Tvých projevů o posledních dvou st letech všesokolských, smím se ptáti, jak na Tebe působily předešlé stlety, zejména VI. stlet v r. 1912, jenž i cizincům připadal jako mobilisace národního vojska, připraveného k odboji proti Rakousku? (Viz Steed.)

Na stlet v roce 1912 se už moc nepamatuju. To jsem poslancoval. Ale sám jsem na stlet vodil své známé cizince. Bral jsem vždycky doopravdy, co Sokol hlásal. Počítal jsem, že by Sokol byl jádrem naší revoluce. Sokol byl vždy připraven. Proto, když vypukla válka, hned jsem šel k Scheinerovi.

Neshledal jsi při pozorování života legií vliv sokolské výchovy na mravní povahu člověka, na jeho smysl pro zájem celku, disciplinovanost, opravdovost a na jeho odvahu a brannou způsobilost? Došla tam výrazu sokolská výchova k družnému duchu, demokratičnosti, a opravdovému bratrství?

Faktum je, že se při legiích užívalo, co se ze Sokola dalo užít. Sokol je organizace a velké těleso

organisační, a to nutně vychovává vlastnosti, vhodné pro vojsko.

O Tyršovi.

Ve svém dopise Renatě Tyršové (r. 1924) píšeš, že jsi si při zakládání našich legií za války uvědomil plně význam ideí a díla Tyršova a Fügnerova. Chtěl jsi tím říci, že stalo se to teprve za války? Jestliže ano, jaké jsou asi příčiny, proč jsi při známé svědomitosti a snaze proniknouti věci na kloub hned s počátku nepátral po ideovém podkladě sokolství v celém jeho rozsahu? Kdy jsi měl po prvé příležitost prostudovati ideové články Tyršovy a jak na Tebe působily?

Podškrtnout musíš slovo plně. Já jsem už dříve znal, co Tyrš psal. Souborné vydání počalo vycházet, tuším, až v r. 1894. Pátral jsem po sokolských časopisech a tam po Tyršovi. Hned, když jsem přišel na universitu (1882), stýkal jsem se s Tyršem před přednáškami a mluvili jsme o Sokolu. To byly mé první styky s ním. Mluvili jsme také o esthetice a filosofii. Poznal jsem z těch rozprav, že Tyrš kladl velkou váhu na antiku. Vždycky, když mluvil, jako by měl před sebou antickou sochu. Sbližovala nás v tom nejen stránka fysická, ale také duchovní.

Tyrš ve svých spisech horuje pro volnost národa a mluví o Sokolstvu jako národním vojsku. Hovořil s Tebou někdy o možnosti odboje, o revoluci?

Tím osobním stykem jsme měli příležitost probrat všecko, celý Sokol. Pamatuju se na jeden jeho výrok, že Sokolové, když bude třeba, půjdou na barikády. Řekl jsem mu: „Poslouchejte, jste tím opravdu jisti, že nejsou to barikády papírové?“ Jeho to zarazilo. Když zemřel, vzpomněl jsem toho slova a bylo mně líto, že jsem ho snad tím ranil.

V roce 1914 pozvala Tě ČOS., abys přednášel o Tyršově filosofii v Osvětové škole, ke které bohužel pro vypuknutí války nedošlo. Připravoval jsi se již na tuto přednášku a lze snad právě této okolnosti děkovati, že Sokolstvo, které se Ti před válkou jevilo hlavně jako organizace tělovýchovná, ukázalo se Ti tak, jak jsi o něm mluvil později, zejména při VIII. sletu všesokolském?

Na to pozvání se nepamatuju. Pokud se Sokolstva před válkou týká, byly mi vodítkem ty rozmluvy s Tyršem. V těch mně Tyrš řekl všecko, co mně říci mohl. Články jeho, pokud byly dostupny, jsem si zaopatřil.

Po zkušenostech se Sokolstvem za války a po ní, spatřuješ dosud v Sokolstvu jen nachvat převzatou kopii německého turnerstva, z které se nám dosud nepodařilo udělat něco vpravdě národního? (Viz přednášku „Vývoj evropské společnosti v XIX. století“, r. 1899.)

Já jsem neřekl, že je Sokol instituce jen německá. Je otázka celé naší kultury, pokud německé vlivy překonáváme, vlivy, které rozhodně jsou a byly. V celém světě národ působí na národ: hlavní věcí je, cizí vlivy, pokud nejsou jen mechanickými, hmot-

nými, znárodnit. Kladl jsem sobě a jiným kritikou otázku, zdali se nám to již dostatečně podařilo. Nepodobyuji, že je Sokol tak český, jak jen býti může; nemůže býti podobybnosti o národní povaze Sokolstva. Je náš úkol překonávat cizí vlivy a stávat se úplně samobytnými, nejen v Sokole, nýbrž i ve škole, v církvi v politice — všude, v celé kultuře. Jestliže jsem někdy v té věci byl drsně kritickým, měl jsem na mysli cíl správný.

Je Ti znám rozdíl mezi Kamenářovou reprodukcí Tvé přednášky v Moravské revui a zněním uvedeným drem Soukupem v knize „Syn dělníka vítězem nad Habsburky“ na str. 131. Je-li správné toto znění, pokusil se někdo přesvědčiti Tě, že se mylíš, tvrdíš-li že i sokolské názvosloví je hodně německé?

Myslím, že reprodukce Kamenářova je správnější; než nesmí se věta nebo několik vět vytrhovat z myšlenkového celku — přečtete si pasus v logické souvislosti a bude se jevit jinak. Uznávám, že jsem se o názvosloví mýlil. Ve své kritické době, i v literatuře, a jinde, někdy jsem »postraňky přeskočil«, to je možné.

Byl jsi kdy informován o zásluze Tyršově, spočítavšíc v tom, že dal nám soustavu tělocvičnou, prvou to soustavu, vybudovanou vědecky na určitých společných znacích vůbec a přes to vybudovanou s železnou logikou tak dokonale, že v ní našel umístění dosud každý nový tělocvičný výkon, zatím co se jiné soustavy zpravidla hrouti při každém novém zjevu?

Vím teď o zásluze Tyršově a uznávám ji.

Je Ti známo, že přes to z názvu Státního tělovýchovného ústavu vypadlo časem označení „Tyršův“ a že se naše veřejné úřady vůbec rády vyhýbají jménu Tyršovu v tělovýchově?

O tom nevím, to je mně novinkou a je mně to divné. To mně nikdy nepřišlo na mysl. Jak je to možno, neuznávat všenárodní význam Tyršův? Je to snad stranické? Proto, že jsou teď různé tělocvičné instituce?

O činnosti Sokolstva po válce.

Co soudíš o stále zřetelnější snaze Sokolstva pěstovati cvičení na volném prostranství a v přírodě a omeziti tak pobyt v tělocvičnách na nejnnutnější míru? Připouštíš, že při večerním cvičení, nutném vzhledem k zaměstnání většiny členstva až do pozdních hodin a pro nedostatek času jest přes to cvičení na nářadí v tělocvičnách — jako nejvydatnější cvičení — formou tělocviku, diktovanou nám právě sokolským demokratismem?

Jedno nevyklučuje druhé. Když prší, musí se cvičit v tělocvičně. Spojit se má obojí. Když je Sokolovna prostranná, řádně větrána, vyhovuje všem hygienickým požadavkům. Musí se přece přihlížet ke klimatickým poměrům; a ovšem o jakosti Sokoloven rozhodují také finance.

Nepostřehl jsi, že se hromadnou výchovou sokolskou, zejména tuhými přípravami pro slety a veřejná cvičení po celých 60 let zvýšila fyzická podstata českého lidu?

Myslím, že ano. Tělo je pěknější, vyvinutější. To je část eugeniky, jak se po ní volá.

Jak působí na Tebe péče Sokolstva o mládež, zejména snaha vystříhat se tu jakéhokoliv stranictví nebo nadřezování určitým třídám, za to však nabídati k lásce a bratrství ke každému?

Líbí se mi to, ale já bych ještě k tomu řekl: dát příležitost, kamarádsky se zasmát. Nevnášet do mládeže spory otců. Všichni máme rádi své děti. Dítěť ať je dítětem, mládí ať je mládím. Chybí nám humor. Vidí to na nás i cizinci. Ptají se, proč jsme takoví kakabusi?

Je Ti známa vzdělávací činnost Sokolstva a její rozsah?

Číslo, data tak do podrobností neznám, ale ne překvapují mne, intenzivnost vzdělávací činnosti Sokola je mně známa. Základní myšlenka Tyršova Sokola je, že neběží jen o cvičení těla, nýbrž také ducha; duch a tělo jsou harmonický celek. Proto vzdělávací činnost musí býti vedle cvičení a býti úměrná.

Jak pohlížíš na sokolskou svépomoc (na všeobecnou pracovní povinnost, stavební daně atd.) při stavbách tělocvičen, a vzrůst vlastních tělocvičen a cvičišť s tím související? (Po převratu do konce r. 1925 postaveno 338 tělocvičen a získáno přes 1100 cvičišť.)

Svépomoc se jistě osvědčila a osvědčuje; mimo to je fyzická práce dobrá, a sokolování.

O dnešních problémech Sokolstva.

Mají sokolští vůdcové naléhati na to, aby Sokolstvo, provádějíc svůj ideový program, kráčelo stále v čele nejpokrokovějších hnutí, či mají přihlížeti k početnosti členstva a jeho různorodosti a proto držeti se toliko výslednice všech jeho složek?

Jako všennárodní organizace, usilující o harmonický vývoj ducha a těla, Sokol bude pokračovat v duchu doby. Půjde ovšem o pochopení doby a pokroku pravého. Tyršovo heslo bylo: »Vpřed!«. Pokrok neznamena stálé, chronické napětí a rozčilení, neznamena dýhat se všeho, co různí lidé za pokrok vydávají; Sokol má stejný problém, jako vědoucí, myslící inteligence. Tedy: Co je pokrok pravý? bude se ptát každý rozmyslný inteligent. Je to problém nejen Sokola, ale celého národa. Sokol je v praxi bratrstvím; bratr k bratrovi bude tolerantním.

Jak daleko se smí, podle Tvého názoru, Sokolstvo jako celek pouštět do řešení otázek náboženských, resp. církevních příslušností a zejména v akci „Pryč od Říma“?

Náboženství je nejintimnější věc osobní a s ní se nechodí na trh a nekřičí. Člověk nábožensky cítící a myslící je mírný a klidný, bude hledět sám du-

řivně se dostat dále. Sokol jako spolek nemá úkolu otázku náboženskou řešit. Sokol je organizace na podkladě mravním, ne náboženském, Sokol bude tedy dbát toho, aby jeho členové byli lidé řádní, čestní, slušní. Sokol vznikl na začátku let šedesátých, tedy v době tehdejšího liberalismu, svobodomyslnictví; od té doby otázka liberalismu a svobodomyslnosti nabyla jiného obsahu a jiných forem, vůdcové Sokolstva si ty změny musí uvědomit.

Je správně, vésti v Sokole členstvo k tomu, aby vystupovalo z církve, jakmile dojde k přesvědčení, že nemůže souhlasit v některé věci (třeba podružně) s učením církve, a stálo mimo církve, nemůže-li ani s jinými církvemi ve všem souhlasit? Či doporučuješ řešení spíše relativní, to jest promyslet si, která z církví lépe jemu vyhovuje?

Vystupování z církve není pozitivním řešením otázky náboženské. A Sokol, opakuji, není instituce náboženská; úkolem Sokola je tělocvik a duchovnik; ale duch není jen náboženstvím. Duch je uměním, politikou, náboženstvím atd.; Tyrš sám kladl veliký důraz na umění a uměleckou stránku tělocviků; nábožensky byl tolerantní, byl filosofem!

Sokolstvo znepokojuje, že třídění tělocvičných spolků podle politických stran vyvolává i v jiných stranách snahu vytvořit podobné organizace a tím posílit stranu. Může Sokolstvo za těchto okolností držeti se své dosavadní devízy, že chce pracovat pro celý národ, bez ohledu na strany?

Jsme dnes dále, než byli před námi. Sokol vznikl v době, kdy nebyl národ tak rozvrstven, jak teď. Teď je rozvrstven na strany a směry a s tím se musí počítat; Sokol nemůže zabránit, aby si strany neorganizovaly svůj tělocvik; vždyť to dělají podle jeho vzoru. Sokol má již svou tradici a má své duchovní vůdce, Fügnera a Tyrše. Hlavní myšlenka Tyršova je symfonie, harmonie člověka celého; Sokol musí spoléhat, že jeho idea v konkurenci ideí obstojí a zvítězí. Běží o to, aby vůdcové Sokola úkoly doby pochopili a takticky správně postupovali.

Co vůbec soudíš o hesle, propagovaném nyní v Sokolstvu podle směrnic VII. valného sjezdu z r. 1924: ne politika do Sokola, ale sokolství do politiky? Nehrozí z jeho provádění nebezpečí zanášení politických sporů do Sokola?

Heslo »ne politiku do Sokolstva«, nýbrž »sokolství do politiky« je programově správné — obtíže budou v taktice, jak program provádět. Avšak také o politice lze uvažovat věcně, přímo vědecky; Sokol

může po bratřích žádat, aby v politice byli věcní, tolerantní, aby nepodléhali heslům slepě atd. Správnou taktikou zachová si svou državu a to zatím stačí.

O poměru Sokolstva k jiným spolkům tělovýchovným a k organisacím sportovním.

Co soudíš o tom, má-li se ČOS. snažiti o utvoření svazu tělocvičných organisací v republice, a to po případě i za přibrání spolků jiných národností?

To je otázka dalšího vývoje. Zatím by stačilo, kdyby se representanti sdázeli, aby věcně porokovali o tělesném cvičení. Republika musí být organickým celkem, proto nemohou různé tělocvičné organisace být bez vzájemnosti; cílem Sokola musí být: tu vzájemnost správně organisovat.

Má Sokolstvo usilovati o spolupráci se sportem a jinými odvětvími tělesné výchovy ve společném sdružení?

To se také nedá předpisovat; ale vzájemnost a spolupráce je možná. Zatím a na delší dobu při zvláštních a jednotlivých příležitostech (slavnostech a p.)

Co je třeba zlepšit v Sokolstvu ?

Měl bys nějaké určité návrhy na zdokonalení něčeho v Sokolstvu ?

Docela konkrétní nějaké návrhy? To bych musil déle uvažovat. O kroji jsem často uvažoval, jestli vyhovuje; ale vím, je to těžko, měnit staré zvyky. Ale o tom všem přemýšlíte dost sami.

Vzdělavatel Českoslov. Obce Sokolské bratr Jan Hiller mrtev.

25. února t. r. ráno skonal po dlouhém utrpení vzdělavatel Československé Obce Sokolské a zodp. redaktor Věstníku sokolského bratr Jan Hiller, ředitel gymnasia v Praze II. v Křemencově ulici. — Jan Hiller narodil se v Litomyšli 15. května 1878 a tamtéž s vyznamenáním maturoval na gymnasiu v roce 1897. Do Sokola začal chodit v 15 letech v Poličce. V roce 1895 účastnil se již i prvního svého veřejného cvičení při župním sletu v Heřmanově Městci. V letech 1897 až 1901 studoval v Praze na universitě. Předepsané zkoušky složil z tělocviku r. 1900, z klasických jazyků r. 1901. Předepsaný zkušební půl rok absolvoval r. 1901 na gymnasiu v Křemencově ulici. V Praze byl členem Sokola Praha I. Od února roku 1901 do roku 1903 učil v Kroměříži, od r. 1903 do

r. 1911 v Boskovicích. V Kroměříži stal se členem cvičitel. sboru Sokola a zakladatelem ženského odboru. V Boskovicích po celou dobu pobytu byl náčelníkem jednoty a od r. 1907 do r. 1910 starostou župy krále Jiřího. V roce 1907 konal s podporou ministerstva školství studijní cestu po Itálii a Řecku, za jejíž výsledky dostal dík a uznání jmenovaného ministerstva. V létech 1911 až 1919 pracoval v Brně zprvu v Sokole Brno I. později Brno II., kde byl nějaký čas i starostou jednoty. Když byla v r. 1913 založena sokolská župa Brněnská, stal se bratr Jan Hiller prvním starostou nové župy. Založil a dlouho vedl sokolskou hlídku Lidových Novin. Od 1. prosince 1919 přeložen byl do Prahy k ministerstvu školství jako zpravodaj pro tělesnou výchovu, kdež působil až do konce r. 1923. Od 1. ledna 1924 byl ředitelem gymnasia v Křemencově ulici. Při prvních volbách předsednictva ČOS. po válce v únoru 1919, byl zvolen členem předsednictva, v r. 1921 pak prvním jejím vzdělavatelem. V Praze z počátku byl členem Sokola v Dejvicích, později Sokola Pražského, kde v poslední době opět cvičil. V Praze stal se záhy redaktorem sokolské hlídky v Národních Listech, redaktorem Věstníku sokolského a sletového památníku VII. sletu všesokolského, za kteroužto činnost byl vyznamenán plakétou »Na stráž«. V r. 1920 účastnil se Olympiady Antverpské a v r. 1921 zájezdu ČOS. do Ameriky. Vedle četných novinářských článků vydal i spisek »Sokolstvo do smrti Tyršovy«, pracoval v redakci Tyršova Sborníku, Osvěty Sokolské, sbírky sokolských přednášek atp. V Českosl. Obci Sokolské byl kromě vzdělavatelství, též členem náčelnictva mužů, učitelem stále školy cvičitelské, členem zkušební komise ČOS. a spolupracovníkem v četných jiných odborech. Dne 30. září byl postižen záchvatem mrtvice, jež ho srazila a upoutala na lůžko. Dlouho offásala smrti marně jeho pevným ústrojím, až konečně podlehl po dlouhém a bolestném utrpení za jitra v pátek 25. února 1927. Bratr Jan Hiller byl mužem vzácného, čistého charakteru, muž přímý, otevřený, srdce v pravdě zlatého. Předsednictvo Československé Obce Sokolské ztratilo v něm nejen vzácného spolupracovníka, ale i milovaného druha a přítele. Čest jeho památce!

Zpráva jednatelská

ku 36. výroční valné schůzi sokolské župy Komenského.

Úvodem vzpomínám světlé památky zesnulých bratří, kteří posvětili svůj život sokolskou prací. Jsou to především přední pracovníci sokolští a členové předsednictva ČOS., bratři: R. V. Novák, náš písmák K. Vaníček, Emil Tšída a J. Hiller, vzdělavatel ČOS. Vzpomínám dále br. Št. Michálka z Ivančic, jenž padl na sletišti, konečně všech ostatních bratří, kteří byli smrtí vyrváni z našich řad.

Jednotliví členové posledně zvoleného župního předsednictva byli hned na valné schůzi poděleni různými pracemi a zastávali je po celý rok. Jen br. dr. Kocián požíval dovolené pro nemoc, která mu i zabránila zúčastnit se sletu. Předsednictvo konalo v minulém období 5 schůzí, 4 v Uh. Hradišti a 1 v nové Sokolovně v Kyjově u příležitosti župní cvičitelské školy. Jedna schůze užšího předsednictva byla ve Starém Městě před župním sletem, druhá v Kyjově. Všechny schůze byly řádně navštíveny. Neúčast, již bylo jen velmi málo, omluvena jednak nemocí, jednak úředním zaměstnáním a současností jiných důležitých sokolských schůzí (valných hromad a schůzí biografických odborů).

Důvěrníci ČOS. pro naši župu byli: Za předsednictvo br. A. Formandl z Brodku u Přerova, za náčelnictvo br. Aug. Očenášek, za předsednictvo cvičitelského sboru žen a za předsednictvo vzdělávacího sboru s. B. Stýblová, oba poslední z Prahy. Členem výboru ČOS. br. dr. K. Kozánek a náhradník br. Jar. Staša byli zvoleni na výroční valné schůzi župní 29. března 1925. Jejich poslání trvá do konce roku 1927.

Minulá valná schůze uložila předsednictvu, aby uvažovalo o neuspokojivém finančním stavu župy, hledalo úsilovně cesty k jeho zlepšení a uveřejnilo nejdéle do konce roku 1926 v župním Věstníku konkrétní návrhy v tomto směru, které předloží příští valné hromadě župní. Toto se stalo ve dvojčísle 11—12 župního Věstníku na str. 156. Neobtěžuj se nikdo vše znovu pročísti, promysliťi, doplniťi a opravit, nebo něco lepšího a účinnějšího vymysliťi a jako návrh podat.

Na téže valné schůzi rokovalo se o postupu úřadů proti pobočkám Bzová-Bojkovice, Bánov-Uh. Brod, Pozlovice-Luháčovice, Lípová-Slavičín a usneseno dotázati se ČOS. Odpověď ČOS. shoduje se úplně s vysvětlením br. starosty, který napsal jednotě v Uh. Brodě, a s řečí br. A. Formandla na minulé výroční schůzi. Podle toho není pobočka svéprávná a jako taková nemá výročních valných schůzí. Ač pořádá pobočka schůze, které mají povahu valných schůzí jednoty, přece nesmějí tak býti zvány ani pro veřejnost, ani pro úřady a okresní politické správy se oznamují. Činovníci v pobočce zvoleni jsou jen zástupci činovníků mateřské jednoty pro vnitřní správu a nejsou zodpovědní úřadům. Těm odpovídají i za pobočky činovníci mateřské jednoty. Činovníci v pobočce se okresní politické správě rovněž neoznamují. Chce-li tedy pobočka pořádat veřejné cvičení, divadlo, tělocvičnou besídku, koncert, šibřinky nebo něco podobného pro veřejnost, napíše to jednatel pobočky a s doklady odevzdá jednatelem mateřské jednoty, který napíše příslušnou žádost, případně oznámení okresní politické správě. Ta odpoví zase jen mateřské jednotě, jež o tom uvědomí pobočku. Po změnách, které provede příští valná schůze v tajemnickém úřadě, bude nutno jednati jen s mateřskými jednotami, čímž se na ně

přeneše mnoho práce, které dosud vykonával tajemnický úřad. Rovněž bude nutno zrušiti konta poboček u župy. Členské příspěvky z poboček budou vybíráti od pokladníka pobočky pokladníci jednoty, kteří pak je budou odváděti župě. Veliká, za to však tím méně ceněná práce župního pokladníka a účetního bude tak snížena pod polovici. Pokladníkům mateřských jednot bude snadněji se starati o zaplacení členských příspěvků, poněvadž tak mohou činiti namnoze osobně, čímž se ušetří mnoho času, a výsledek bude rozhodně jistější, než při písemném jednání ze vzdáleného sídla župy. Častější styk členů mateřské jednoty se členy svých poboček povede ku většímu osobnímu i spolkovému poznání ku prospěchu celku. V ohledu platebním je jistě citlivější svědomí tam, kde je podporováno delší spolkovou tradicí, ač tím nemíním ubíráti dobré vůle pobočkám.

Členské příspěvky pro ČOS. zůstávají nezměněny co do výše. Na věci nic nemění, že 1 Kč připadá na udržování cvičitelských škol. Bude se jistě jednati o příspěvky župní. Připomínám již dnes, abyste se neoddávali upřílišněným snům o snížení, i kdybyste v této chvíli tajemnický úřad úplně zrušili. Nutno uvážiti, že mnohé vydání se zvýšilo (jízdné na dráhách, telegrafní a telefonní poplatky, pojištění nemocenské a starobní), že bude nutno zvýšiti vydání na okrskové a župní cvičitelské školy, na činnost vzdělávací, na zamýšlené dozory správní a pokladní a na činovnícké školy, které by se snad mohly spojití nejlépe se školami cvičitelskými. Opakuji: Uvažujte, počítejte s každým halířem, ale nešetřte tam, kde se šetřiti nedá, aby se nemístné šetření zle nevymstilo. Neuposledněte hned zlého našeptávání, které je ochotno obětovati dobrou věc za pár halířů. Nechystejte se jíti po cestách osob třeba v nejvyšší správě, kteří šetrností krytí maří nebo pomáhají ničiti docílené úspěchy.

Při předpokládaných změnách v tajemnickém úřadě župním je nutno jednati o skladu knih. V něm jsou jednak potřebné tiskopisy (přihlašovací listky, členské a dorostenecké průkazy, odznaky, výkazy o vzdělávací činnosti a j., bez nichž nelze se obejítí) a pak knihy. Sklad knih vykazoval vždy zisk. V roce 1924 Kč 1606'20, v r. 1925 Kč 3078'13 (viz župní Věstník č. 2—4/1925 a číslo 3/1926). Na valných schůzích se o knihoskladu vždy hodně mluvilo. Vítězek se zdál některým bratřím malý. Podle mého mínění není malý, leč jsou dvě jiné věci, které způsobují nedorozumění a které župu zatěžují. Za prvé je to neujasněný poměr mezi naším a ústředním knihoskladem vzdor naší snaze po nápravě, za druhé nepravidelné placení příspěvků župě jednotami a pobočkami. Ústřední knihosklad posílal župě vždy deset výtisků každé novinky se slávou, ale každá jednot dostala ještě dříve bez objednání od pražského knihkupce totéž po jednom výtisku. Snad většina jednot si knihy nechala, neb stačilo již jen vyplniti vloženou složenku a poslati peníze knih-

kupci. Proč by tedy kdo psal objednávku župě, když to má bez práce doma? Výsledek z toho pro župu jsou neprodané knihy. Nebo: Jednota objedná něco, co není na skladě. Župa objedná totéž v ústředí, jež žádané pošle sice se slevou, ale započítá obal a poštovné. Obojí převyší slevu. Toto počínání není oprávněné, protože obal i poštovné je započítáno v provozovacích nákladech ústředního knihoskladu a tyto opět jsou všedny obsaženy v ceně knihy. Proč knihkupec neúčtuje zvlášť obal a poštovné? Vysvětlení ke druhé věci: Každá jednota a pobočka platí ročně za každého svého člena župě Kč 4'50 na správní výlohy, jež poznáte ze správy pokladníkovy. Výlohy jdou pravidelně měsíc za měsícem. Zejména vždy na prvního každého měsíce je třeba uhraditi osobní náklad. Hotovostí župa nemá, pracuje se schodkem (viz výroční zprávy pokladníkovy). Poněvadž musí župa vyhověti platebním povinnostem, vypůjčuje a tím zdražuje správní výlohy župy i jednot, jimž připisuje úroky ze dluhů k tíži. Prosim všech odpovědných činovníků, nejen pokladníků, aby se starali o pravidelné měsíční nebo i jen čtvrtletní splácení příspěvků župě, aby o tomto vzpomněli na každé výborové schůzi. Pokladník bude míti snad více práce s vybíráním příspěvků, ale tyto nebudou členstvu břemenem, nýbrž snadno splnitelnou povinností. Předpokládejme k vůli výpočtu, že by se opět platilo 10 Kč příspěvků za člena (5 Kč ČOS. a 0'50 Kč menš. a 4'50 Kč župě). Kč 5'50 jest splatno vždy 30. června a mohlo by se rozvrhnouti na pravidelné splátky v lednu až v červnu, měsíčně asi 92 halířů. Vybrané měsíční splátky by pokladník jednoty uložil a v druhé polovici června by všedno poslal župě, která by 30. června poukázala všedno za celou župu ČOS. Kč 4'50 župních příspěvků by se rozdělilo na 12 měsíčních splátek po 38 halířů (poslední vlastně jen 32 halířů) a pokladník by je pravidelně odesílal župě. Není-li tohoto pravidelného měsíčního splácení župních příspěvků předem, pak se dávají na správní výlohy i splátky jednot za knihy a tiskopisy. Toto počínání omlouvám tím, že nakladatelství nečítalo dosud úroků za odebrané věci. Množily se nedoplatky jednot a poboček a úměrně rostl dluh u nakladatelství. Výpisy nedoplatek za rok 1926 má dnes každý pokladník v ruce. Záleží zase jen na něm a na ostatních činovnících, jak vše provedou, aby se zbavili během roku 1927 dluhu úplně a v roce 1928, v 10tiletém jubileu republiky, začali hospodařiti s čistou stránkou. Od veškerého členstva předpokládám pochopení a podporování našich snah. Na poslední schůzi předsednictva bylo rozhodnuto, aby byly na skladě nechány jen tiskopisy. Neprodané knihy budou vráceny ústřednímu nakladatelství. Dluh 40.222'08 Kč zaplatí župa ve 3 letech po sobě jdoucích. Knihy budou nadále objednávány za hotové, rovněž i tiskopisy a odznaky, železniční nálepky musejí býti placeny předem.

Předsednictvo poslalo na valnou schůzi menšinové župy Těšínské br. menšináře a tajemníka, na slet téže župy do Karvinné br. tajemníka a br. Klugara. Na pohřbu br. Karla Vaníčka zastupovali župu oba předešlí. Br. Kotas zúčastnil se schůze biografického odboru ČOS. v Praze a schůze moravských sokolských biografů v Brně. Br. starosta zúčastnil se pouti ke hrobu neznámého vojína a holdu památce Husově 5. července, dále s br. Janíkem a s. Kostlánovou pozvání p. presidenta na Hradě, jednatel pouti ke hrobu zakladatelů Tyrše a Fügnera. Br. starosta byl na jarním a podzimním zasedání výboru ČOS. Ku podzimnímu zasedání podalo župní předsednictvo návrh na zavedení rozpravy o záležitostech biografického odboru ČOS. z podnětu kinového odboru jednoty v Buchlovicích a výboru jednoty v Uh. Ostrohu. Rozprava o těchto záležitostech ve výboru ČOS. byla a o výsledku zmíněné jednoty uvědoměny, rovněž i kinový župní zpravodaj br. Kotas ze Bzence, jenž pověřen organizací sokolských kin v župě. Aby se vydání župy nezvětšovalo, nebyli vysíláni zástupcové předsednictva tam, kde by to vyžadovalo nákladu, leč by si toho někde výslovně přáli. Za to byl koupen pro potřebu náčelnictva psací stroj.

Zdálo by se, že jest zbytečno stále a stále opakovati, že dopisování s ČOS. musí jíti župní kanceláři, aby mohl býti připsán ke všemu patřičný doprovod. Leč četné případy dokazují, že na to zapominají i někteří činovníci velkých jednot (viz 1. číslo Věst. Sok. 1927). Župní předsednictvo jest spojkou jednot s Č. O. S. a naopak. Žel, že to druhé nemůžeme potvrditi v plném rozsahu o biografickém odboru ČOS., který nejenom že pominul v záležitostech dalekosáhlého hospodářského významu (přece však neobchodních) župní předsednictvo, ale i správní výbory jednot a navazoval jednání přímo s kinovými odbory.

Vždy během ledna každého roku má každá pobočka poslati své mateřské jednotě vyplněný jmenný seznam trojmo, cvičební výkaz dvojmo. Mateřská jednotka má je do 31. ledna odeslati se svými župě. V župní kanceláři přezkoušejí se záznamy, jmenné seznamy se porovnají se stavem z minulého roku, s počtem členů během roku přistouplých a vystouplých a opraví. Jeden správný jmenný seznam a jeden cvičební výkaz se pošle ČOS., jeden zůstane v župní kanceláři a třetí jmenný se vrátí. Po vykonané výroční valné schůzi se posílají dva seznamy činovníků. Aby se neopakoval zlořád z minulého roku v těchto věcech (viz Věst. Sok. č. 24/1926 str. 470, čís. 39, str. 753. a čís. 2/1927 str. 23), dodány potřebné tiskopisy již v prosinci po účastnících župních kursů v Kyjově a Uh. Hradišti většině jednot a poboček, ostatní odeslány poštou. Abych se ospravedlnil z výtky ČOS. mi určené, ač ne přímo, uvádím, že nedochvilné jednoty a pobočky byly upomínány každá sedmkrát a třikrát byly uveřejněny v žup. Věst. č. 6—7, 11—12/1926 a č. 1/1927.

Poslední z nepořádných byl Chvalnov-Střílky a Lipov-Slavičín-Mladotice, kamž byl vyslán na jejich útraty br. tajemník.

Podle zpráv z úrazového odboru ČOS. byly vyplaceny podpory: 3 žákům Kč 236.—, jedné dorostence Kč 155.—, deseti členům Kč 3.260.—. V jednom případě byla podpora zamítnuta, protože jednota Uh. Ostroh nedodala vzdor upomínce konečnou zprávu o úrazu, podpora Kč 100.—, v jiném případě byla odepřena pro pozdní hlášení (ohlášen župě místo úrazového odboru Č. O. S., jeden byl z úrazového pojištění vyloučen pro časté opakování téhož úrazu, ač byl varován. Hlášen i úraz, který se nestal v žádné souvislosti se cvičením, a proto byla podpora odmítnuta ze zásadních důvodů. Konečně oznámeno onemocnění, na něž se vůbec úrazové pojištění nevztahuje.

Od roku 1925 vlekou se ještě 4 nedoplatky daně na Tyršův dům. (Hluk, Hroznová Lhota-Lipov, Nedhvalín a Otrokovice.) Nebude-li tento dluh co nejdříve zaplacen, bude župní předsednictvo nuceno užití nejostřejších prostředků, neb povolená lhůta uplynula. Totéž platí i o sletové dani. Nepomůže výmluva na dluh, vzniklý postavením tělocvičny, poněvadž na ten se musí pamatovati před stavbou, jak určuje »Rád pro stavbu tělocvičen«. Župní předsednictvo nepovolilo ještě ani jediné stavby, při níž nebylo postupováno podle zmíněného řádu. Stavělo-li se bez vědomí župy, byla za to vyslovena důtka (viz čís. 11—12 žup. Věst. 1926 str. 157).

Hmotný výsledek 8. všesokolského sletu zabezpečil Tyršův dům tak, že ČOS. vrátila pobožce v Miloticích s jejím svolením půjčku Kč 3.000.—. Jednota v Uh. Hradišti půjčila na Tyršův dům 25.000 Kč.

Naše župa sdružuje dnes 40 jednot a 42 poboček. K jednotám přibyla dosavadní pobočka v Želelicích. K 31./12. 1926 zrušeny byly pobočky v Březolupech-Uh. Hradiště a v Ježově-Kyjov pro trvalou nečinnost. Počet členstva je 6077, mužů 4276 a žen 1801. Údaje nejsou úplné. Do dneška chybí: Domanín, Blatnička, Vrbovce.

Pro župní Věstník bylo by nejlépe zříditi samostatnou redakci, samostatnou výpravnu a samostatnou sběrnou insertů. Toto rozdělení jest jednou z podmínek pro povznesení jeho úrovně.

V tomto roce se připravují zájezdy Sokolstva na Slovensko do Bratislavy a Košic. Původně se na naši župu zapomnělo, nyní jsme zařazeni k zájezdu do Bratislavy. Zamýšlený zájezd do župy Těšínské se odkládá na příští rok, neb podle přání ČOS. pojedeme do Bratislavy. Jednotě v Napajedlích je poneháno na vůli, dce-li navštívit letos svou světenku.

V organizaci sokolské bylo roku 1926 dosaženo nejvyššího článku, Svazu Slovanského Sokolstva. Doufejme, že tentokrát již trvale, neboť byl ustaven již před válkou, ale ta jeho členy proti sobě poštvála. Svaz Slovanského Sokolstva sdružuje v sobě

Sokolstvo polské, ruské, ukrajinské, Svaz Jihoslovanského Sokolstva (žel, že bez Chorvatů, kteří z důvodů politických se odstěpili a utvořili zvláštní Svaz) a Sokolský Svaz Lužických Srbů. Vytvořením Svazu Slovanského Sokolstva byla získána široká základna pro čínorodé šíření ideí sokolských.

Zjev, rozežírající jako rez mladou naši demokracii a na něž jsem poukazoval v minulých výročních zprávách, se nakupily v minulém roce snad nejvýše. Největší zásluhu o to mají ti, kterým jsme před sedmi lety odpustili a kteří, pokládajíce tuto blahovůli za slabost, dnes drzou, mrtvolně studenou rukou trhají žilky zdárného vývoje demokratismů. Vzpomeňte si jen, jak zloba těchto lidí se obrátila proti Sokolstvu, jako nejpevnější záštitě demokracie. První harcovníci v tomto náporu byli bezejmenní domácí lidé, oddaní cizí vrdnosti, pak přišli slovenští biskupové, za nimi papežský vyslanec v Praze a konečně vyšel do boje sám jejich nejvyšší zahraniční pán — papež a zakázal účast bratřím Polákům a Lužičanům na 8. všesokolském sletu. Lužičané však přece přišli, Poláci litovali. Úsilí papežovo se rozbilo o poznání, že Sokolstvo neslouží cizím pánům a zájmům, ale že slouží oddané a nezištně svému lidu, svému národu, své republice. Kam mířilo úsilí papežovo, vysvítá ze sdělení polského ministerstva zahraničí předsednictvu Związku T. G. Sokol w Polsce, že radí spíše ke splnění žádosti Vatikánu, než k manifestaci citů slovanských (Věst. Sok. č. 31/1926 str. 633). Ze záłudných nepřátel se stali nepřátelé zjevní. Jako tito černí buší do Sokolstva ve jménu náboženství, tak rudí snaží se proti nám pracovat ve jménu mezinárodnosti svými buňkami a nový nepřítel fašismus z přepjaté lásky k vlasti, neštítící se nespravedlnosti proti jiným. Budě záležitosti na rozvaze každého z nás, jak proti těmto nepřátelům budeme bojovat a jak se ubráníme.

Celá sletová daň zůstane podle rozhodnutí výboru ČOS. uložena jako základ příštího sletu. Osmý slet vyžádal si práce od každého. I když se tato zdála nepatrnou, přece byla důležitou a nezbytnou. Jen z této drobné práce statisíců jednotlivců mohlo vyrůst dílo obrovských rozměrů, jemuž se divil celý svět. Celek se vydal skvěle, avšak některé maličkosti nelíbě se tehdy dotýkaly jednotlivců (ztráta doplatkových vstupenek při poštovní dopravě a změna ubytování v Praze). Dnes, kdy se všecko klidněji posuzuje, než tehdy ve chvílích shonu, napětí a rozčilení, jistě zajisté mi přisvědčíte, že obě vzpomenuuté skutečnosti byly opravdu maličkostmi v porovnání se sletem jako celkem. S chladnou rozvahou můžeme nyní sbírat ze sletu, svou rozměrností a krásou podmaňujícího, zrnka poznání, totiž, že jsme zabezpečili slet vlastními prostředky, že úspěchů bylo dosaženo dobrovolnou kázní za první, za druhé a za třetí a že by to všedno nebylo bez každodenní umazané, uprášené, léta trvajcí předběžné, drobné práce. Jistě jste si všimli, bratři a sestry, že v době sletu Vás srdečně zdravilo přihlížející obecnstvo od

Vašeho odchodu z domova až do Prahy a zpět a projevovalo Vám srdečnou účast na Vašich radostech, jako i že velmi účinně a obětavě podporovalo náš slet tisíce a tisíce lidí přímo na sletu nezúčastněných. Toto všecko jest známkou, že Sokolstvo koná práci veleužitečnou a oceňovanou širokými vrstvami prostých lidí bez zvučných titulů. Toto poznání bude nám pohnutkou ku další neutudající práci sokolské. Na zdar!

HYNEK HLOBIL,
t. č. jednatel.

Zpráva náčelníka župy o činnosti v roce 1926.

Než uzavřeme knihu dějin o činnosti naší v roce minulém, pak je jistě spravedливо předem obsah její prohlédnouti a kriticky posouditi, co bylo dobré a co by snad lepší býti mělo. V tomto mínění předkládám vám zprávu o činnosti tělocvičné a prosím, abyste při posuzování této měli na paměti poměry, v nichž činnost naše se vyvíjí ve snaze a úsilí dokázati, že rozumíme Tyršovu: „Tam svět se hne, kam se síla napře“.

Zatěžkávací zkouškou sokolské pohotovosti a kázně byl jistě rok minulý. V něm všecko naše snažení obráceno ku zduru VIII. sletu, kterýž živého ohlasu našel i v nejposlednějších našich dědinkách, a proto bylo nutno zachytiti a udržeti nadšení sletem vyvolané ku prohloubení naší tělocvičné práce.

Valná schůze stanovila pevné směrnice pro celoroční činnost a to bylo jednou z příčin našich úspěchů. Určili jsme si, že župní slet bude 24. května a jemu budou předcházet rozřadovací závody. Datum toto jsme dodrželi i přes to, že až v poslední chvíli bylo známo, že pondělí svatodušní bude svátkem. A jestliže jsme nedocílili toho, aby všichni účastníci sletu osmého povinně obeslali i slet župní, jak bylo předem ujednáno — pak je vina na technickém vedení jenom z malé části a ta se ještě dá dobře oddůvodnit. Část viny zde měla zmíněná již nejasnost o svátku, hlavní však vina byla v jednotách samých, kde nedovedli zjednatí dosti váhy tomu, co zástupci jejich na župní valné hromadě usnesli.

Zmíněné rozdělení práce bylo hlavní příčinou toho, že naši závodníci byli téměř všichni dobře připraveni a jenom velmi malé procento při rozřadovacím závodu neobstálo na povinných 75 proc. bodů. Tvzení toto podepřeno je skutečností, že župa naše se svými 35 závodníky dorostenci dosáhla 1 ratolesti, 9 medaili a 23 diplomů v pětiboji nářadovém; v bojovém závodě umístil se dorostenec Daněš z Uh. Hradiště v pořadí jako 18. v čase 30'2 vteř. Mužů závodilo v nižším oddílu 38 a 15 z nich docílilo více než 80 proc., 10 více než 70 proc.; v šestiboji závodil bratr Bláha a je na místě 12., ve skoku dalekém z rozběhu byl bratr Sobotka z Uh. Hradiště prvním. Podrobný výsledek byl uveřejněn v 8—9—10. čísle žup. Věstníku, na nějž se zde odvolávám a z něhož je patrné, že jenom nahodilě

okolnosti musely zavinit u jednotlivců zvlášť dobře připravených odsunutí na místa zadnější. Platí-li dosud přísloví, že štěstí je vrtkavé, pak to platí dvojnásob o štěstí závodnickém — však to nesmí být důvodem k malomyslnosti, naopak s tím větším úsilím zaberete v nové přípravě na mezinárodní závody a výsledek čestný se jistě dostaví. Ostatně radost vítězů je i Vaší radostí, poněvadž jste k ní sami přispěli.

Na slet do Prahy vypravilo se ze župy 138 dorostenců vesměs v kroji s 10 průvodci a 4 vlajkami. Prostná cvičilo všech 138 hochů a tolik jich též pochodovalo jásající Prahou. Vzdor tomu, že nebylo vše, zvlášť při závodech nejvýznamnější vypraveno, byli naši chlapci v dobré míře a k opravdovému veselí jim nic nescházelo. Škoda, že čas pro ně vyměřený ku pobytu v Praze byl tak kratičký. Cesta do Prahy i zpět uplynula beze všech zvláštních příhod a snášeli ji všichni vesele, někteří jako praví nezmaři..

Na slet členstva jeli jsme dvěma zvláštními vlaky — s úplným tubačským sborem župním — mužů samých bylo kolem 600. Sletového průvodu se zúčastnilo 485 ve slavnostním a 40 v národním kroji. Prostná cvičilo 315 mužů a 51 cvičilo tyče. O účasti na závodech zmínil jsem se v předu. Jest jisto, že slet vypjal na nejvyšší možnou míru síly v jednotách a vysoko vzedmul vlny našeho sokolského i veřejného života. Vždyť byl příčinou, že divoká kampaň politická v celé síle a zběsilosti rozvášněná v týden sletový a po něm oněměla úžasem a listy všech pokrokových stran politických s nadšením psaly o slavnostech sokolských. — Těm, kteří věřili ve zdravé jádro svého Sokolstva, dostalo se zde posily, pochybovači byli uchvázeni nečekaným divadlem, jaké slet poskytoval, všichni však a hlavně naše členstvo — odjížděli z Prahy posílení ku dalším zápasům a utvrzení vírou ve zdravou budoucnost Sokolstva a tím i národa, jehož jsme a zůstaneme věrnou stráží.

A co bylo příčinou tohoto úspěchu? Byla to kázeň, která v pravý okamžik pochopena, divy tvořila. Jest nevroucnějším mým přáním, aby ona i nadále při všech našich domácích počínech v takové kráse a mohutnosti se projevovala, a pak budeme věřit, že účinek sletu byl na vnitřní život v naší župě blahodárný. A tu jsme u jádra věci. Cvičitelské sbory chopte se práce v době sletové a nečekejte, až všechny jiskřičky nadšení uhasnou, na Vás záleží, zda se uskuteční alespoň část z předsevzetí při sletu vyvolaných. Vaše to bude zásluha, kam dospějeme, a Vaši vinou, kam nedospějeme.

Sletu samému — jak ani není jinak myslitelné, předcházela celá řada schůzí nácvičných a dozorů jak na prostná, tak i na závodní sestavy nářadové pod dozorem bratří Československé Obce Sokolské z Prahy sem vyslaných. Mimo to nacvičovali jsme i šerm krátkou holí, určený pro zvláštní vystoupení kraje Moravského o sletu. Bohužel všechna práce s tímto spojená vyzněla na prázdno, poněvadž jsme se pak přece ku vystoupení nedostali, protože se mi náš výcvik pro

sletové cvičiště přece jen zdál slabým. (Ale vždycky bych se pouhým ujištěním »že to nejde« nespokojil.)

Příprava sletová byla zároveň přípravou ku sletu župnímu. o němž hned na začátku zprávy je zmínka. Před župním sletem vykonány rozřadovací závody na prostná, k nimž bylo přihlášeno 420 bratří a 164 dorostenců. K závodu se dostavilo 359 bratří a všichni dorostenci; povinných 70 proc. bodů docílilo 327 mužů a 147 dorostenců. K závodu nářadovému přihlášených 60 bratří v nižším a I ve vyšším oddílu se též tomuto podrobilo. Povinných 75 procent bodů dosáhlo do nižšího oddílu 38 bratří i se závodníkem vyššího oddílu, kterýž v tomto oddílu neprošel. Z 49 dorostenců obstálo v nářadovém pětiboji 35 a títo všichni pak závodili v Praze.

Slet župní měl hladký průběh — viz, žup. Věstník číslo 7., však obeslán nebyl tak, jak bylo by žádoucí — z příčin vpředu uvedených. V průvodu bylo 251 mužů v kroji slávnostním, 120 v občanském obleku a 110 dorostenců. Cvičilo celkem 255 bratří prostná a 168 dorostenců. Srovnáme-li účast zde s účastí v Praze, pak není to k sobě v nijakém poměru a nutí maně k otázce — proč na slet do Prahy bylo možno dostat týden dovolenou, a nebo z obchodu neb zaměstnání se vytrhnout a na jedinou neděli to není možné? Nechci na tuto otázku odpovědi, protože by mnohého zapotila, ale umiňte si, že lépe svým povinnostem napříště dostojíte.

Mimo slet župní konala se letos veřejná cvičení jednot ve stejném asi rozsahu jako v letech dřívějších. Pořady jejich pak až na malé výjimky byly si podobny a provedení tu lepší, tam slabší úspěch vykazovalo dle toho, jak velké procento cvičících prošlo rozřadovacími závody.

Z činnosti okrsků dlužno vyzdvihnouti cvičitelskou školu ve IV., nácvičné hodiny pro vyspělejší cvičence v I., veřejná cvičení pak prvního v Kyjově při otevření Sokolovny, III. konal své veřejné v Polešovicích a IV. v Újezdci. Protože všechna tato veřejná cvičení konala se po sletu, byla na nich účast slabší, nicméně však účelu svého plně dosáhla. Jinak se okrsky jako pomocná složka župní zvláště v přípravách sletových velmi dobře osvědčily.

Po dvakráté zúčastnili jsme se i mezížupních závodů v tělocviku prostém, kteréž společně se župou Slováckou jsme pořádali 11. května v Uh. Hradišti a 28. září v Hodoníně. Dle mého skromného náhledu byl to nerovný zápas, v němž utkali se naši s vybranými sportovci a proto to ani jinak nemohlo dopadnout, než téměř úplným jejich vítězstvím. Tam úporně, u jednotlivců snad až jednostranná příprava, u některých našich pak směle spoléhání na náhodu ukázalo, že bez řádné, promyšlené přípravy není možné vítězství. Jednotlivci naši jsou výborní, a je naděje, že najdou následovníky. Chceme-li však tento mezížupní závod dále udržovat — a přál bych si toho — pak bude třeba, aby se k němu připravovali všude, a nespolehat jenom na Hradiště. Vždyť zde může závodit každý v tom, co se mu hodí a v čem se může nejlépe uplatnit.

Tak jako v přípravě sletové nebylo opomenuto žádné příležitosti ku zdokonalení našich cvičenců, tak i nyní nese se snaha technického vedení k tomu, abydom se co nejlépe připravili na závody mezi-sletové. Z té příčiny budou vyspělejší cvičenci občas svoláni, aby pod dozorem některého zkušeného a vyspělého závodníka seznamovali se s cviky jim dostupnými. Jest ovšem třeba, aby se snaha naše setkala všude s náležitým podiopením.

Pokud vnitřní práce v jednotách se týká, tu je třeba uvést, že v minulém roce byly zrušeny opět dvě pobočky pro úplnou nečinnost a to Březolupy a Ježov. Pobočky Bílovice, Blatnička, Bukovany, Lipová, Oldřichovice, Přeckovice a Sobůlky po celý rok rovněž necvičily, ba některé z nich ani na několikere dotazy vůbec neodpovídaly. Za takových okolností není divu, pronásleduje-li nás pak představa o »zbytečné přítěži«. Uvádím-li jména tato zde ve výroční zprávě, pak děje se to jedině, abych dotyčné vyburcoval k práci, a nepodaří-li se to ani tímto způsobem, pak neodvolatelně musí dojít k jejich rozpuštění, protože nelze k tomu déle mlčet.

Počet zařazených mužů činil průměrně v roce 1926 okrouhle 990 proti dřívějším 1054 — žen bylo zařazeno 502 proti loňským 515, dorostenců zařazeno 846, loni 874 — dorostenek je proti loňsku více o 73 (loni byla 621, letos 694) — žáků jsme měli loni 1415, letos však ani necelých 1300 — žákyň loni 1402, letos 1394. Za to však počet cvičitelstva je mnohem větší než loni — mužů loni 175, letos však 234 — cvičitelek loni 102, letos 167 — čísla tato opravňují k naději, že rok příští bude moci vyrovnat to, co minulý rozházel.

Technické předsednictvo župní konalo v uplynulém období 7 schůzí, věnovaných hlavně přípravám sletovým a pak uspořádání našich vnitřních záležitostí, z nichž neposlední místo zaujímají župní školy cvičitelské v listopadu a prosinci minulého roku v Kyjové a Uh. Hradišti pořádané. Došli jsme k poznání, že bez svých župních škol nemůžeme udržeti zdárný život v tělocvičnách, protože školy v Praze nestačí nám dodatí tolik cvičitelstva, kolik ho potřebují naše jednoty, v nichž se nedá počítati s dlouholetými členy sboru, a pak nemáme dostatek těch, kteří mohou na 14 dní do Prahy, konečně tam dříve posílati jen takové, kteří už něco ovládají, aby si ze školy v Praze co nejvíce odnesli. Poslední škola dala tomuto za pravdu, neboť dostavilo se do obou škol 53 mužů. Až do konce v kursu vytrvalo 46 bratří a podrobili se pak zkouškám cvičitelským, které vykazují prospěch vesměs velmi dobrý u 2 bratří, převážně velmi dobrý a z části dobrý 9 bratří, vesměs dobrý 11 bratří, převážně dobrý a z části dostatečný u 13 bratří, převážně dostatečný 7 bratří, 3 bratří odkázání k opakování. Průběh obou škol byl pěkný, posluchači vesměs snaživí opravňují k nejlepším nadějím do budoucna, záleží na tom, jak dovedeme k věci tělocvičné připoutat.

Uvedu-li ještě, že veškeré schůze cvičitelského sboru ČOS. a jeho odborů byly vždy řádně obeslány, pak jsem vypočítal vše, co v mi-

nulém roce po stránce tělocvičné bylo vykonáno. O tom, co letos nás očekává, bude pojednáno ve zvláštním bodu dnešní schůze.

Uzavírám zprávu svoji připomenutím, že nejsme dosud ještě tam, kde bychom při normálních poměrech už mohli být. Vmyslíme-li se však ve velkou rozlehlost župy a obtížné scházení k poradám i nácviku, spojenému s největšími obětmi jak časovými, tak hmotnými, pak mohu říci, že jsme na postupu. Není za daných okolností možno pomýšlet na rozdělení župy tak, aby lépe svému účelu vyhovovalo, vždyť vidíme, jak malé župy cítí velmi dobře tíhu méněpočetnosti. A konečně — jak naše jednoty a pobočky rozdělit, aby měly lepší spojení s ústředím? To zatím nejde, proto nezbývá nic jiného, než pracovat za daných poměrů. Je sice těžší, a nedovedou ji ocenit ti, kdož v lepších poměrech pracují, však my jsme zvykli na obtíže, nuže nedejme sluchu malomyslnosti, kterou bychom nic nezvrátili a nic nedokázali. Tam svět se hne — kam se síla napře — volá Tyrš, a my diceme za ním, cvičitelstvo pak musí napřed.

Na zdar!

JAROSLAV STAŠA,
župní náčelník.

Zpráva náčelnice za rok 1926.

Měly-li přípravy pro VIII. slet vliv na vývin naší tělocvičné práce v župě již v roce 1925, v roce právě uplynulém zaujaly nás docela, a směrnicí naší činnosti bylo heslo: «Vše pro zdar VIII. sletu všesokolského».

Nyní jsou již ty pohádkové dny za námi. Ty krásné dojmy a radostné vzrušení, které námi tehdy prochvívalo, nelze slovy vyjádřit. Dnes jen vzpomínáme a patříme v duchu zpět, abychom revidovali vykonanou práci a čerpali z nabytých zkušeností pro příští naše podnikání.

Dostati se na slet do Prahy nebylo tak snadné, jak se zdálo. Každá cvičenka musela projítí dvojím závodem ve společných cvičeních, t. j. prostných a musela dosáhnouti nejméně 70% dosažitelných bodů, a to tak, že z každého oddílu nejméně 7 bodů. Bylo tedy potřebí vytrvalé píle, aby se mohlo požadavkům dostáti. Svolávány nácvičné schůze, kde znova a znova pilována byla společná cvičení, aby bylo docíleno souhry.

Mimo společných nácvičných schůzí revidovala jsem nácvik v jednotách se sestrou místonáčelnicí Hnilicovou.

Dne 17. ledna 1926 přehlédla cvičení prostných dorostenek i žen důvěrnice Č O S sestra Stýblová, která byla provedením úplně spokojena.

Rozřadovací závody započaly v květnu. V I. okrsku se provedly pod dozorem sestry místonáčelnice Hnilicové a okrskové náčelnice I. okrsku sestry Šmídové, ve II., III. a IV. pod

dozorem mým za pomoci členů župního náčelnictva žen. Generální zkouškou pro VIII. slet byl náš župní slet, pořádaný dne 24. května 1926 ve Veselí n. Mor., kdež při dopoledních zkouškách byl proveden rozřadovací závod ve hrách dorostenek a žen. Prostná cvičilo 126 dorostenek a 156 žen, v průvodu bylo 38 žen v kroji slavnostním, 32 v kroji národním, 56 v občanském obleku, 106 dorostenek v kroji slavnostním. Sletu byla přítomna důvěrnice Č O S sestra Stýblová, která byla s průběhem celkem spokojena. Posudek o něm napsala v čís. 7. žup. Věst.

Po župním sletě jsme však neodpočívaly, nýbrž s napětím sil »pilovaly« jsmo a opravovaly chyby a chybičky, které jsme na župním sletě zpozorovaly. A než jsme se nadály, přiblížily se první slavnostní dny — slet dorostu.

Na tento vyslala naše župa 118 dorostenek, které cvičily po oba dny. V průvodu bylo zařazeno 105 dorostenek. Vedoucí dorostu byly čtyři. Zvláštní vystoupení: 90 dorostenek cvičení s obručemi. Hlavní dny sletové, slet členstva, jsme obeslaly 213 ženami; v průvodu zařazeno 105 žen. Tu s radostí konstatuji, že účast žen v průvodu v kroji se v Praze zlepšila oproti našemu župnímu sletu, což nasvědčuje tomu, že sestry dovedly respektovati nařízení předsednictva žen Č O S.

Co se cvičení týče, uznávám, že bylo velkou námahou cvičiti po všechny tři dny, ale přes to nemohu se vyhnouti tomu, abych nevytkla, že mnohé sestry neuvědomily si nutnost kázně sokolské. Prosím proto Vás cvičitelky, které vychováváte ty naše sestry a dorostenky, abyste samy předcházely dobrým příkladem a s láskou sesterskou učily kázni Vaše světenky.

V závodech nám tentokrátě štěstí nepřálo, Za župu závodilo ve hrách dorostenek i ve hrách žen družstvo jednoty uh. hradištské, které zvítězilo v závodech župních. Bohužel, že ne o sletě. Snad se Vám bude zdáti, že chci tato družstva omlouvat, když řeknu, že prohru zavinila po našem řečeno smůla, ale opravdu jest tomu tak, a myslím, že Vy, které jste závodily, samy víte, jak mnoho záleží při závodě na okamžité pohotovosti cvičence a že chvílková tréma kazí všechnen úspěch a naději na vítězství. Než to nás nesmí odraditi od závodů příštích, nýbrž tím více musíme usilovati o to, abychom příště měly vítězství jisté.

Sotvaže dozněl poslední akord mohutné symfonie, již zase jsme obrátily svůj zřetel k práci doma v jednotách.

Veřejná cvičení odbývala se téměř ve všech jednotách až po sletě. Z vlastní zkušenosti i z doslechu od jiných mohu říci, že úroveň všech byla dobrá. Při veřejných cvičeních, které jsem měla příležitost shlédnout, potěšilo mne jedno, a sice to, že přece aspoň v některých jednotách mizí ten hrozný zlozvyk pobíhatí ve cvičebním úboru mezi obecnstvem. Z toho jest zřejmo, že mnoho záleží na tom, je-li sestra náčelnice důsledná v dodržo-

vání řádu sokolského. Doufám, že o letošních veřejných cvičeních se tento zlozvyk nikde neobjeví, a že sestry náčelnice budou úzkostlivě dbáti toho, aby řád sokolský v tomto bodě nebyl přestoupen.

Prchlo léto a tím byla skončena veškerá činnost veřejná. Zima zahrnala nás z letního cvičiště do tělocvičen. Tu nastává období nehluché, avšak významné práce vnitřní. K zdokonalení našich cvičitelék byl pořádán župní kurs osmidenní na dvou místech. Od 27./XI. do 1./XII. 1926 v Kyjově a od 4./XII. do 8./XII. v Uh. Hradišti. V kurse přednášeli členové technického předsednictva župního. V Kyjově zúčastnilo se kursu 21 žen, v Uh. Hradišti 20 žen. Bylo tedy celkem v kursu 41 žen. Do konce kursu vytrvalo v Kyjově 13 žen, v Uh. Hradišti 17. Zkoušky provedeny hned po ukončení kursu. Zkoušce se podrobilo v Kyjově 13 žen, z nich z části velmi, převážně dobrých prospěchem 2, dobrým 4, z části dostatečným 2, dostatečným 1. V Uh. Hradišti 17 žen, s prospěchem vesměs velmi dobrým 1, převážně velmi dobrým 3, převážně dobrým 4, vesměs dobrým 6, z části dostatečným 2, převážně dostatečným 1. Ještě nyní na Vás, sestry, které jste se zúčastnily kursu, abyste se na základě nabytých poznatků dále vzdělávaly, aby se z Vás staly vesměs dobré cvičitelky. Do 14ti denních cvičitelských škol Č O S vysláno za rok 1926 celkem 6 sester, a sice z jednot: Koryčany, Kyjov po jedné, Bojkovice, Uh. Hradiště po dvou.

Do 6ti nedělní školy Č O S vyslána sestra Polášková z Kyjova, která ji absolvovala s prospěchem velmi dobrým. Doufám, že všedny sestry, kterým byla dána možnost navštěvovat tyto cvičitelské školy, využijí zkušeností tam nabytých nejen ve prospěch jednoty, ale i župy.

Obě schůze župních náčelnic v Praze byly obeslány.

Župní technické předsednictvo konalo během roku 1926 sedm schůzí.

Končím svoji zprávu s přáním, abyste pro náš příští župní slet pracovaly se stejným úsilím, s jakým jste pracovaly roku minulého pro VIII slet všesokolský. A této Vaší práci provolávám své »Zdar!«

ANNA KOSTLÁNOVÁ, žup. náčelnice.

Zpráva vzdělavatele župy Komenského za rok 1926.

Péči o vzdělávací činnost v župě mělo především na starosti předsednictvo žup. vzdělávacího sboru, jehož členy byli zvoleni na schůzi vzdělavatelů jednot a poboček, konané dne 9. května v Uh. Hradišti, tito bratři vzdělavatelé: Št. Ingr z Vra-cova za vzdělavatele I. okrsku, Al. Cablík z Uh. Hradiště (za

III) a F1. Mikulášek z Bojkovic (za IV. okrsek); správou II. okrsku pověřen žup. vzdělavatel. Kromě těchto zvolena do žup. vzděláv. předsednicтва sestra A. Pokorná z Huku.

Župní důvěrníci ve vzdělávacím předsednictvu ČOS. jest sestra Bož. Stýblová z Prahy XII.

Vzdělávací sbor župní konal v r. 1926 dvě schůze plenární a vzdělávací předsednictvo rovněž dvě schůze. Schůzi vzdělávacího sboru ČOS. účastnil se žup. vzdělavatel osobně, poněvadž dřívější způsob vysílání zástupce se neosvědčoval.

Do řádné osmidenní vzdělávací školy ČOS. v Praze byl vyslán br. Zd. Schätzko z Uh. Ostrohu; poněvadž však byl nucen nastoupiti právě na místo v úřadě, odřekl v poslední chvíli, takže nebylo pak již možno vyslati jiného, a naše župa nebyla ve škole zastoupena.

O schůzích vzdělávacího sboru župního i vzděl. předsednictva podávány pravidelně zprávy v žup. Věstníku. První plenární schůze konala se 14. března v Uh. Hradišti za velice slabé účasti. Br. Šeda z Buchlovic podal tam zprávu o vzděl. škole ČOS. v r. 1925, tehdejší župní vzdělavatel br. Ondráček přednesl pokyny a zprávy ČOS. a naznačil směrnice pro ideovou a společenskou část přípravy členstva k VIII. sletu. Za nového vzdělavatele místo br. Ondráčka, který měl o prázdninách odejít z oblasti župy, byl navržen valné hromadě župní br. dr. Frant. Malinský ze Strážnice, t. č. vzdělavatel II. okrsku a byl také 28. března zvolen. Druhá schůze konána v Uh. Hradišti dne 9. května. Přítomno 29 jednot a poboček. Vzdělavatel podal tu zprávu o jarní schůzi vzdělávacího sboru ČOS. v Praze a určil zhruba rozvrh vzdělávací práce v župě do konce r. 1926. Bylo zejména upozorněno na významná jubilea Palackého, Tylovo, Havlíčkovo, Jiráskovo a na důležitost důstojných oslav Husových. Usneseno pořádati po prázdninách župní vzdělávací školu v Uh. Hradišti. Pořad vypracován pak na schůzi žup. vzdělávacího předsednictva, konané dne 9. září v Uh. Hradišti.

Škola, přes to, nebo snad právě proto, že byla prvním podnikem toho druhu v župě, konala se za velice slabé účasti, ačkoliv byla pro ni doba volena tak, aby pokud možná všechny jednoty i pobočky mohly býti zastoupeny. Účastnilo se jí však toliko 15 jednot a 9 poboček — tedy 1 čtvrtina všech jednot a poboček v župě združených. Jména jednot a poboček, které školu nebeslaly a neomluvily se, oznámena v 10. čísle žup. Věstníku. Ve škole přednášely se základní vědomosti sokolské, a to ve 3 přednáškách dopoledne a třech odpoledne, kdy se také rozvinul rozhovor o přednesených tématech. Ve škole přednášeli bratři: Cablík z Uh. Hradiště, Šeda z Buchlovic, Mikulášek z Bojkovic, Konečný (2 předn.) z Uh. Hradiště a vzdělavatel.

O výsledcích školy a dalších úkolech vzdělávacích v župě jednáno na 2. schůzi žup. vzdělávacího předsednictva dne 14. listopadu v Uh. Hradišti. Tamtéž kooptován do vzděl. předsednictva br. Fr. Šeda z Buchlovic na místo s. A. Pokorné z Huku, která se vzdala svého místa pro chorobu. Při téže schůzi projednáno obeslání župních cvičitelských škol přednáškami vzdělávacími. Úkolu toho ujali se ochotně v Uh. Hradišti bratři Konečný a Cablík a v Kyjově Urban a Šostek.

Ve schůzích vzděl. předsednictva rokováno též o povznesení úrovně žup. Věstníku, jenž trpí zvláště nevšimavostí právě těch, pro které především je vydáván — činovníků jednot a poboček. Ceikem málokterí z nich zasílají o podnikcích svých jednot zprávy, snad z nemístné skromnosti, či proč? Vždyť je to vlastně jediný náš list, kde se můžeme poradit o svých starostech a svými zkušenostmi můžeme zase poraditi jiným. Bylo by záhodno, aby o věc projevili zájem zejména starostové jednot a zjišťovali pravidelně při schůzích správního výboru, zdali o podnikcích jejich jednoty byla podána zpráva župnímu Věstníku. Tak by snad bylo možno získati našemu časopisu více zpráv o činnosti jednot a poboček v župě. Rovněž bylo by potřebí většího zájmu o články vzdělávací. Do loňského ročníku přispěli vzdělávací články a úvahami br. Konečný a župní vzdělávatel. V posledním dvojčísle podali bratři přednášející v žup. vzděl. škole obsahy svých přednášek jako pomůcku pro vzdělavatele jednot. O divadelní činnosti v župě (kterou však nepodařilo se dosud nijak soustředit) referoval občas br. Fr. Šiška z Napajedel. Ukázky proslovů před šikem uveřejnil br. A. Vyskočil z Babic. Dobrou zajisté službu konala hlídka abstinentní a zejména knižní, kdež podával pravidelné zprávy o dobrých novinkách literárních br. A. Konečný, který též uspořádal žup. divadelní knihovnu a uveřejňoval v žup. Věstníku seznamy dobrých divadelních her s nejnnutnějšími pokyny pro ochotníky.

Vzdělávací činnost v jednotách a pobočkách měla nutně ráz roku sletového. Ba právě snad po této stránce sokolského snažení jeví se vliv sletu déle než v činnosti tělocvičné, neboť slet stal se nevyčerpatelným zdrojem vzpomínek a příkladů obětavé sokolské práce, takže vzdělávatel může ze sletu těžiti stále mnohé krásné podněty pro výchovu členstva. Zájem členstva v první polovici minulého roku byl poután především povinností cvičební, ale dobrý vzdělávatel dovedl využití každé chvílky, aby připravil cvičící účastníky sletu pro Prahu též ideově. Kromě propagačních táborů sokolských, přednášek se světél. obrazy ze VII. sletu nebo předšletových akademií bylo nutno se omezovati na kratší proslovy před šikem nebo příležitostné rozhovory v šatnách, a tu přirozeně mohl se nejlépe uplatniti ten vzdělávatel, který žil a >děl< s ostatním členstvem v tělocvičně.

V některých jednotách snažili se výpravám dorostu nebo členstva do Prahy dodat zvláštního významu hromadným doprovodem ostatního členstva na nádraží. Byl to zajisté kus dobré propagace netoliko sletu, nýbrž sokolské myšlenky vůbec. Někde zase vítali ve svém středu milé hosty z Ameriky, kteří rádi pověděli něco o sokolském životě za mořem.

A hojná účast členstva a dorostu na sletě v Praze byla nejkrásnějším podnikem vzdělávacím. Je možno, aby bratr, který viděl Prahu a slet zapomněl na dojmy, které se tam zmocňovaly jeho duše, aby jeho sokolské vědomí se neupevnilo? Bylo proto neodpustitelnou chybou tam, kde tyto dojmy nebyly v jednotách po sletě oživovány, aby jimi věc sokolská na našem venkově byla posílena.

Posletové období přináší kromě několika veřejných cvičení hojně besedy členské, rozhovory o sletě se vzpomínkami účastníků a poznenáhly návrat k pravidelné činnosti vzdělávací, věnované prohloubení sokolského života v jednotách. Nezřízené útoky proti prezidentu Masarykovi a min. Benešovi byly mnohde podnětem k živým rozhovorům o životě veřejném a vedly všude k posílení důvěry v největšího Čecha dnešní doby, jehož program je programem sokolským. Proto také ve většině jednot věnována zvláštní péče oslavám 28. října, při nichž zvláště dobře se uplatňují slavnosti vztýčení stát. vlajky a besídky mládeže.

V prvních dnech listopadových vzpomínáno hojně zemřelých bratří a zvláště horlivého apoštola sokolské myšlenky br. Karla Vaníčka, jehož epištoly budou nám vždy drahým odkazem. K uctění jeho památky zřizuje se v naší župě putovní knihovna K. Vaníčka, jež bude na čas půjčována jednotám a pobočkám, které toho budou zvlášť potřebovat.

Vedle četných radostných zjevů ve vzdělávací práci v naší župě plíží se neustále vážné stíny, které nepřipouštějí plné radosti z vykonané práce. Je to jistý nedostatek potřebné kázně, zjev zarážející právě tam, kde se očekává vzorné plnění všech dobrovolně přijatých povinností. Lituji, že znovu musím zde opakovati stesky, které již můj předchůdce byl nucen každoročně uváděti do nezasílání předepsaných výkazů vzdělávacích, z nichž především si má župní vzdělávatel učiniti obraz o vzdělávací práci v župě. Může však obraz býti úplný, když z 84 jednot a poboček, sdružených v župě Komenského, nemám na konci února výkazů o vzdělávací činnosti za rok 1926 dosud ze 30 jednot a poboček, ačkoliv lhůta k jejich zaslání minula již 31. (správně 20. lednem)? Jak mám poslati zprávu o vzdělávací činnosti v župě ČOS., mám-li ještě tolik mezer? Podají se mi je zaplnit? Doufám ještě, že ano, neboť zajisté nikdo z bratří vzdělávatelů nebude chtít udělati své jednotě nebo pobočce hanbu, budu-li nucen v příštím čísle župního Věstníku jmenovati jí jako vzor vytrvalé nekázně.

Podle dosud došlých výkazů dá se již zjistiti, že celkem vzdělávací činnost v naší župě v r. 1926 poněkud se zvýšila proti r. 1925. Bude ovšem záležiti mnoho na výkazech, které mám teprve dostati, zlepšili-li se ještě vyhlídka na dobré umístění naší župy mezi ostatními župami ČOS. Jak dosud patrně, vykazují nejhorlivější činnost z jednot Uh. Hradiště, Bojkovice a Strážnice, z poboček nejvíce se přičiňovaly Polešovice, které počtem vzdělávacích podniků (93) zastínily i mnohé velké jednoty, za nimi následuje Blatnice a Velehrad.

Z pravidelné činnosti uvéstí dlužno zvláště vzdělávací školy pro nové členy, které konaly tyto jednoty (pobočky): Babice, Bojkovice, Uh. Hradiště, Kyjov, Malenovice, Moravany, Nechvalín, Uh. Ostroh, Mor. Písek, Veselí n. Mor. Vlkoš, Vřesovice, Želetice. V některých jednotách připravené již školy musely z technických důvodů býti odloženy až na počátek roku 1927.

V mnohých jednotách pracuje se čile, s chutí a láskou k společné věci, v jiných a to zvláště v pobočkách jest pozorovati jakousi ochablost, na které třeba nemají činovníci viny (na př. hojně vystěhovalctví dobrých členů nebo odchod na občasnou práci do jiného kraje, vlivy rodinné a pod.) Jest mravní povinností jednot silnějších a šťastnějších, aby slabým pomohly, jako se někde již děje (na př. výpomoc Kyjova při vzděl. škole ve Vlkoši, vzájemná pomoc při veřejném cvičení, divadle a pod.) Dobrý podnět k oživení spolupráce jednot a pobídku k vzájemnosti sokolské i mimo okruh vlastní jednoty daly Slov. Babice, které počátkem ledna 1925 vyslaly po 3. okrsku »oběžníkovou besídku«, jejíž výsledek však není dosud znám. Vzdělávací předsednictvo marně se však snažilo o sestavení seznamu dobrých řečníků v župě, kteří by v našich slabých jednotách a pobočkách mohli vykonati kus dobré uvědomovací sokolské práce. Hlavní závadou je přílišné přefížení všech, kdož projeví dobrou vůli veřejně pracovat. Význam Sokola zvláště v dnešní politicky rozešitvané době vyžaduje, aby právě v jeho řadách se šikovali všichni lidé poctivých snah a dobré vůle k neumdlévající práci pro lepší příští našeho národa. Usnesení VII. valného sjezdu bude tu nejlepším vodítkem, jak si počínat, aby se vytvořilo opravdu zdravé jádro národa, jež musí býti zárukou lepší budoucnosti. Této práci v duchu Tyršově a Fügnerově budiž Zdar!

DR. FRANT. MALÍNSKÝ, župní vzdělavatel.

Pokyny a zprávy ze župy.

Sokolská župa Komenského: Schůze předsednictva konala se 27. února 1927 v Uh. Hradišti. Přítomní: dr. Kozánek, dr. Kocián, Hlobil, Staša, Kostlánová, dr. Malinský, Dufek, Sudek, Blažek, Horák, Hýsek, Cibulka. Za dozorce jmění a účtů Janoušek. Omluveni: Konečný, Šiška, Klugar, Kotas. Při zahájení schůze věnována vzpomínka zemřelým bratřím Janu Hillerovi, vzdělavatelí ČOS. a V. J. Příbíkovi, vzdělavatelí župy Podbělohorské. Zápis ze schůze 16. ledna t. r. přečten a schválen. Ze zápisu: Pobočka v Želeticích (Ždánice) osamostatněna po dodatečném souhlasu náčelnictva. Valná hromada župní bude 20. března 1927 o 1/2 10 hod. v Sokolovně v Uh. Hradišti. Pořad její doplní se finančními návrhy předsednictva ve Věstníku uveřejněnými. Výroční zpráva vzdělavatele přečtena a schválena. Zprávy (výroční) náčelníka a náčelnice schváleny valnou hromadou náčelnictva.

Náčelník: Táž valná hromada rozhodla upustiti letos od zájezdu na Těšínsko a zúčastniti se zájezdu do Bratislavy. Jednotě v Napajedlích ponecháno na vůli navštívití svěťenku ve Fryštátu. Schválena vydání náčelníka II. okrsku a župního kursu v Kyjově. Jednota v Uh. Hradišti výlohy župního kursu nebude účtovat. Přijat návrh, aby jednoty a pobočky zaplatily příspěvky ČOS. do 15. června, župní na dvakrát, to jest do 31. března a 30. září. Bratr Šiška rozloučil se dopisem se členy župního předsednictva (přeložen do Zlína). Přijat návrh jednoty v Napajedlích, aby na kandidátní listinu byl dán br. Josef Švejčara. Rovněž druhý návrh vyřizen příznivě. Stížnosti jednoty ve Slavičíně—Mladoticích, ČOS. nám postoupené, vyřídí osobně župní náčelník. Přijaty návrhy nakladatelské komise ČOS. na likvidování župního skladu knih. Valné hromady župy Těšínské 13. března v Petřvaldě zúčastní se menšinový důvěrník. Župa Těšínská bude pozvána na valnou hromadu naší župy.

Schváleny pracovní povinnosti jednot v Hluku a Slavičíně—Mladoticích. Pobočka Ježov (Kyjov) pro nečinnost dnem 31. prosince zrušena. Přijat návrh na vyrovnání na 68 proc. s Moravsko-slezskou bankou. Hotovosti použije se k zaplacení nakladatelství ČOS. Projednán návrh jednoty napajedelské na sloučení prací tajemnickových s náčelníckými. Usneseno setrvati při návrzích (finančních) předsednictva pro valnou hromadu ve Věstníku župním uveřejněných.

Zpráva jednatele (výroční) přečtena, doplněna a schválena. Jednota v Kyjově požádána, aby polovici poplatku za telefon župě hradila. Výroční zprávy pokladníka, dozorců jmění a účtů vzaty na vědomost. Jednoty a pobočky, které dlužných obnosů obratem nezaplatí, budou uveřejněny v župním Věstníku. Schválena vydání župního vzdělavatele.

Redaktor podává zprávu o dvoudenním rokování v Praze. Usneseno věnovati Kč 200 fondu Karla Vaníčka k uctění památky bratra Jana Hillera. Sestavěním rozpočtu pověřeno užší župní předsednictvo »Nazdar!«

Zapsal Cibulka.

Sestava župního jmění

Pokladniční hotovost		2.421'54
Pohledávky:		
a) za jednotami a pobočkami		44.533'86
b) u peněžních ústavů:		
Poštovní úřad šekový Praha	1.897'78	
Občanská záložna v Kyjově	559'74	
Moravsko-slezská banka	<u>4.302'82</u>	6.760'34
c) nestálici (přechodní dopisovatelé)		2.992'—
Inventář:		
Zařízení župní kanceláře	7.243'27	
10 ⁰ / ₀ odpis z nákupní ceny Kč 10.779'74	<u>1.077'97</u>	6.165'30
Zásoba odznaků a průkazek ČOS.	3.620'40	
Zásoba skladu knih	<u>12.739'31</u>	<u>16.359'71</u>
		<u>79.232'75</u>

Župní správní účet

Správní výlohy věcné		1.132'55
« « osobní (tajemník, náčelník a náčelní)		27.504'50
Cestovné a výlohy župních a okrskových činovníků (jízdn. taj., podpora závodníků)		6.763'90
10 ⁰ / ₀ odpis na inventáři		1.077'97
Stav výdejného jmění k 31./12. 1926		<u>17.356'85</u>
		<u>53.835'77</u>

V Kyjově dne 31. prosince 1926.

Jaroslav Hýsek,
župní účetní.

k 31. prosinci 1926.**Dluhy:**

a) ČOS. v Praze knihosklad	40.222'08	
« « příspěvky	5.949'15	
b) peněžní ústavy:		
Spořitelna města Kyjova	6.323'09	
c) jiné:		
jednoty a pobočky	150'80	
nestálci	<u>3.064'86</u>	55.709'98

Základy: Stav k 31./12. 1926

Tiskový	2.792'82	
Výdovky župních cvičitelů	<u>3.373'10</u>	6.165'92
Běžné výdejné jmění župy 31./12. 1926		17.356'85

79.232'75

za rok 1926.

Stav výdejného jmění k 31./12. 1925	8.416'44
Župní příspěvky za rok 1926	31.155'80
Výnos župního Věstníku za rok 1926	4.131'62
« « skladu knih za rok 1926	4.285'56
« z prodeje průkazenek a odznaků	1.439'35
Organizační příspěvky (1093 × 4'— 35'—)	4.407'—
	<hr/>
	53.835'77

Josef Dufek,
župní pokladník.

V Kyjově dne 20. února 1927.

Zkoušeno a správným shledáno:

VI. Janoušek a Jindra Dědák,
dozorci jmění a účtů.

Pokladní zpráva za rok 1926. Účet správních výloh za rok 1926.

Vydání:

Služné tajemníka	15.600'—	
Daň z příjmu za r. 1925 a 1926	840'—	
Pensijní a nemoc. pojištění	<u>2.064'50</u>	18.504'50
Nájem, otop a světlo		1.000'—
Cestovní paušál náčelníka		6.000'—
" " " náčelní		3.000'—
Cestovní výlohy župních a okrskových čí- novníků		2.898'90
Celoroční jízdenka tajemníka		2.725'—
Podpora závodníků na VIII. sletu		1.140'—
Telefon a telefonní poplatky	786'—	
Přemístění telef. do Sokolovny	<u>470'—</u>	1.256'—
Tiskopisy a kancelářské potřeby		332'60
Manip. poplatek pošt. úřadu šekového		56'79
Poštovné		2.539'—
Oprava psacího stroje		128'—
Požární pojištění zařízení kanceláře		37'—
Tisk cvičebních výkazů		135'—
5% úrok za nezaplacení příspěvků ČOS.		1.720'95
Různá jiná vydání		757'45

Přijem:

5% úrok za nezaplacení příspěvků jed- notami a pobočkami	3.235'85	
Náhrada telefonních poplatků	62'—	
Úroky ze vkladů	848'59	
Náhrada od ČOS. za práci spjzenou s VIII. sletem	2.550'—	
Jiné příjmy	133'80	
Celkový náklad správní za rok 1926	<u>35.400'95</u>	
	42.231'19	42.231'19

Návrh rozpočtu na rok 1927 předsednictvo nepředkládá, protože jeho sestavení bude možno teprv, až jak župní valná hromada o některých důležitých jeho položkách rozhodne.

Odborný závod pro malbu divadelní, zařízení divadelních jevišť

ARNOŠT POLÁŠEK, Kyjov, Žižkova ul.

Úplná zařízení jevišť od jednoduchých až po nejmodernější
s provazišti a propadišti.

Originelní opony. Nápo vědní budky. Divadel. příslušenosti.
Účet poštov. spořitelny čís. 35149. Výhodné placení.

Župní kinoreferent Jindřich Kotas, Bzenec:

Výroční zpráva za rok 1926.

V župě Komenského sdruženo celkem 11 sokolských kin, a to:

Bojkovice, Buchlovice, Bzenec, Koryčany, Kyjov, Malenovice, Napajedla, Ostroh Uh., Otrokovice, Vracov, Ždánice; zařizují kino jednoty Mor. Písek a Hluk.

Referent zúčastnil se dvou sjezdů biogr. sokolských v Praze, jednoho v Brně. Všecky luštily ožehavou otázku nuceného půjčování filmů prostřednictvím biogr. odboru ČOS. a usnesly se donutiti org. cestou všechny biografy sokolské k tomuto postupu.

Dvakrát po těchto sjezdech svolány schůze biografů v župě sdružených, rokováno o jednání jich a nakonec konstatováno, že:

1. tímto sjednoceným půjčováním postiženy budou a jsou již od Prahy vzdálené moravské biografy, neboť jsou odkázány na větší odběr filmů z centrální půjčovny pražských, čímž zvyšuje se dovozní,

2. nemohou docílit při nejlepší snaze poštovních úřadů v nalahavých případech telefonního spojení s Prahou a rychlého odeslání filmu, čímž úplně je promítnutí filmu znemožněno,

3. trpí finančně zvýšeným půjčovným u biogr. odb. ČOS., zavineným nutně zvětšenou kanceláří, a konečně

4. těžkopádnou korespondencí biogr. odb. ČOS.

Všechny tyto stesky přednesl náš bratr župní starosta ve výborové schůzi ČOS., ale zprávu jeho marně hledáme ve Věstníku sokolském.

Župní sjezd sokolských kin zejména nepokládá za kompetentní sjezd biografů sokolských, aby též měl právo při celkem malém počtu přítomných zástupců kin rozhodovati o povinném odběru programu od ČOS., čímž zasáhl do jedné z nejožehavějších vnitřních otázek jednot, ale považuje za správné, že měl a musí o této otázce rozhodnouti ne jako dosud předseda ČOS., nýbrž jedině širší a poměrně znalé fórum — výbor ČOS. Tak se nestalo a odtud pramení dosud neujasněné nazírání na činnost tohoto odboru.

Župní sjezd lituje, že stránka obchodní při biogr. odboru zastínila venkovským kinům tolik potřebnou stránku informační, aby našim kinům dán byl ráz podniků tělovýchovně a výchovně propagačních s vyšší úrovní mravní.

Je nutno, aby jednoty jako majitelky licencí kinových věnovaly těmto poměrům více pozornosti a stálým sledováním podniku po stránce finanční přesvědčily se o správnosti či nesprávnosti tohoto zařízení. Bude nutno pak revidovati, co by snád minulo se s nadějami do něho kladenými.

Vzorné tělocvičné nářadí, zařizování tělocvičen
a hřší se zárukou provádí odborná fa.

Josef Hujňák a synové,

nejstarší a největší odborný podnik na Moravě.
Veškeré nářadí přesně dle předpisu ČOS. ve vlastních
dílkách zpracovává. Vlastní stolárny a sedlárna. Novinky
kruhů, žebřů bradel a vysoké vysunovací kladiny.

☛ Vše se zárukou. ☛

BRNO - KRÁLOVO POLE, SV. ČECHA 60.

Pamatujte na sebe a své milé **úsporami** na dárkové a
vkladní knížky

OKRESNÍ ZÁLOŽNY V UH. BRODĚ.

☛ Šetřnost je malou synody. — Společni - bohaté kašeni. — Šetřnost k blahobytu. ☛

Staviteľská kancelář

br. JOSEFA HORÁKA, stavitele

v UHER. HRADIŠTI 166

župního stavebního poradce a přísežného znalce mor.-sl. vrchn.
soudu v Brně

doporučuje se ku vypracování skiz, plánů, detailů a rozpočtů,
odhadů a provádění staveb veškerého druhu.

Levně patentní celobetonové ploty.

Se závodem spojeno stavební a umělecké zámečnictví
bra. KARLA ANDRYSKA.

ŽIDLE

do veřejných místností, do zahrad, hostinců, nezdolné trvanlivosti
dodává levně

VAL. JADRNIČKA SYN, FRYŠTÁK

NA MORAVĚ.

TOVÁRNA NA KRYCÍ LEPENKU

všech druhů, dehtové výrobky a závod pokrývačský firmy
B. VRTALA, KYJOV,

telefon číslo 62.

DODÁVÁ:

Krycí lepenku asfaltovou a dehtu-
prostou zn. „Perpetuit“, položku
na podlahy zn. „Linolín“, isoiač.
plotny, dehtové nátěry, asfalt ka-
menouhelný a přírodní, karbolí-
neum, oleje formové, strojní a
mazadla na vozy.

PROVÁDÍ:

Asbestocementové krytiny znač-
kami všeho druhu, lepenkové,
dřevocementové, taškami všeho
druhu atd. a opravy střech.

